

Sygn. akt IV CSK 687/19

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa P. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Urzędowi Morskiemu w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 15 marca 2019 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda P.B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 marca 2019 r., sygn. akt V ACa (...) Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

W ocenie powoda zachodzi potrzeba wyjaśnienia, czy w świetle art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się w sytuacji, gdy pozew został złożony przeciwko stronie procesu nie mającej zdolności sądowej, lecz z okoliczności sprawy wynika jednoznacznie, że intencją powoda było wskazanie jako strony Skarbu Państwa, a jednostka organizacyjna jest jedynie jego reprezentantem.

Odrzucenie pozwu nie przerwy biegu przedawnienia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c., skoro odrzucony pozew nie wywołuje skutków jakie wiążą się z jego wniesieniem. W sprawie XC (...) powód za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika pozwał Urząd Morski w S. 29 maja 2015 r., który jako jednostka organizacyjna Skarbu Państwa nie ma zdolności prawnej i sądowej. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił zażalenie powoda od postanowienia Sądu Okręgowego w G. odrzucające pozew. Sąd drugiej instancji przytoczył pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2001 r., III CZP 10/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 147). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że sąd nie jest władny z urzędu oznaczyć jako strony procesu Skarbu Państwa, gdy przeciwnik procesowy wskazał jako stronę jednostkę organizacyjną z pominięciem Skarbu Państwa. Tego rodzaju akcji procesowej, podjętej przez sąd, nie można byłoby potraktować jako uzupełnienia, w rozumieniu art. 70 § 1 k.p.c., braku zdolności sądowej. Skoro bowiem brak zdolności sądowej odnosi się do podmiotu będącego stroną procesową, to konieczną przesłanką uzupełnienia tego braku jest zachowanie tożsamości stron, a więc zachowanie takiego stanu rzeczy, w którym

zarówno przed uzupełnieniem, jak i po uzupełnieniu braku zdolności sądowej stroną pozostaje ta sama jednostka.

Osobowość prawną ma Skarb Państwa i dlatego by wytoczenie powództwa było skuteczne, a w konsekwencji doprowadziło do przerwy przedawnienia roszczenia, pozew powinien być skierowany przeciwko Skarbowi Państwa; dla przerwy biegu przedawnienia nie ma natomiast znaczenia to, czy powód wskazał właściwą jednostkę organizacyjną (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 1970 r., I CR 555/69, OSNCP 1971, nr 4, poz. 67).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (j. t. Dz. U. z 2019 r., poz. 1265). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej § 2 pkt 7 w zw. § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm., w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2016 r. poz. 1668).